

BOHEMA REVUO ESPERANTISTA

Kun literatura aldono

LEGOLIBRO DE BOHEMAJ ESPERANTISTOJ

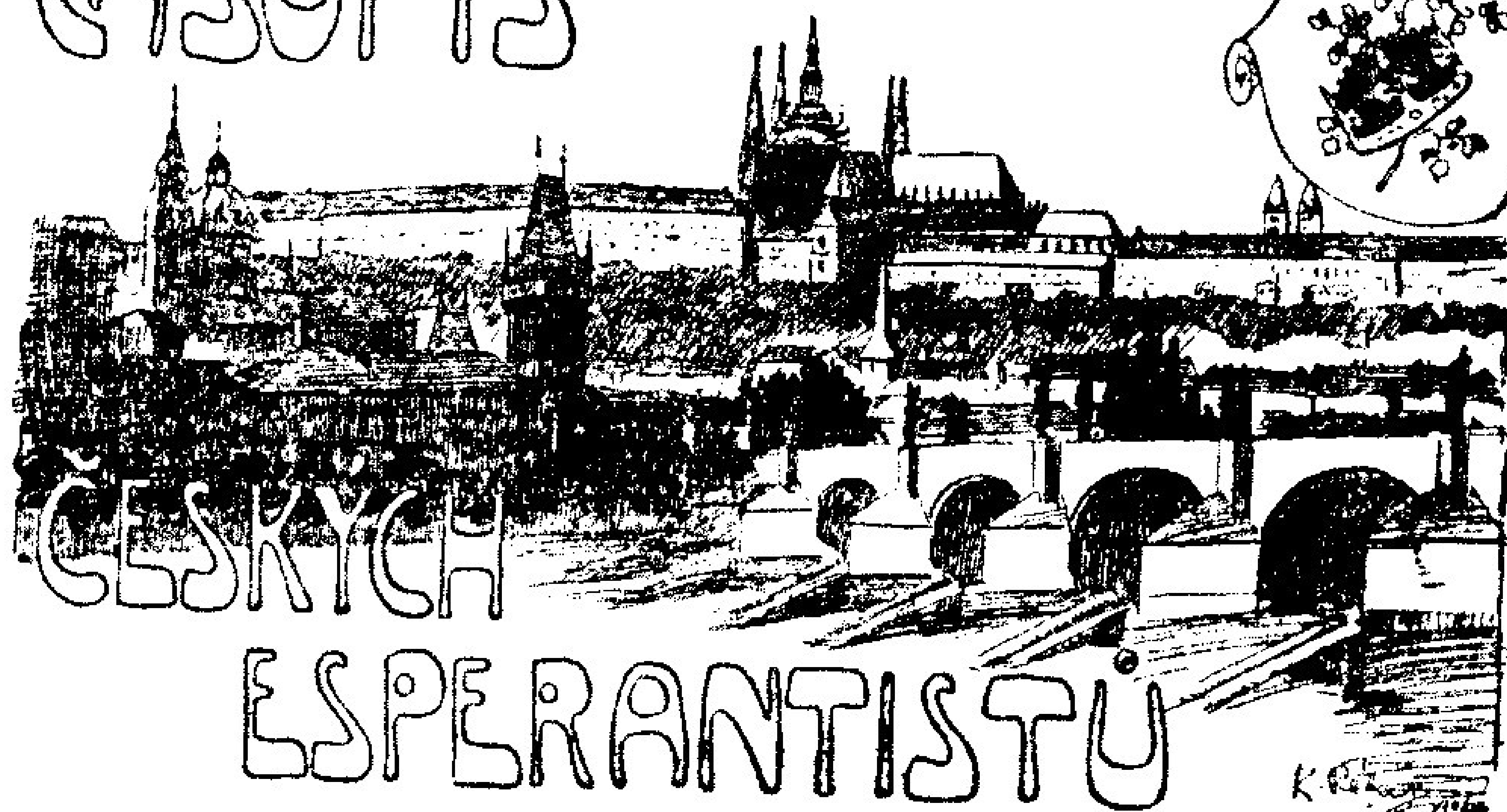
Oficiala organo de bohemaj Esperantistoj kaj de
CENTRA ASOCIO
BOHEMA UNIO ESPERANTISTA (B. U. E.)

Ni laboros por Esperanto.

Redaktoro: **Ed. Kühnl.**
PRAHA.

V. 1911.

Presejo de Národní tiskárna a nakladatelství, společnost s r. o. en Praha.

BOHEMA REVUO ESPERANTISTA

Kun literatura aldono

LEGOLIBRO DE BOHEMAJ ESPERANTISTOJ

Oficiala organo de bohemaj Esperantistoj kaj de CENTRA ASOCIO BOHEMA UNIO ESPERANTISTA (B. U. E.)

Ni laboros por Esperanto.

CENTRA ASOCIO BOHEMA UNIO ESPERANTISTA. SÍDLO: PRAHA I. 342. KAVÁRNA „UNION". KANCELÁŘ A UČEBNA: II. VODIČKOVA ULICE 38. REDAKCE REVUE: II. DITTRICHOVA ULICE 7.

Členové klubů sdružených v „Ústředním Svazu Bohema Unio Esperantista" a těch, které za jeho součinnosti se ustavují, dostávají tuto revui za roční předplatné K 2·50 prostřednictvím pp. jednatelů. Roč. I.—IV. pro členy B. U. E. po K 2·20.

1911. **LEDEN — JANUARO.** **V. 1.**

Roční předplatné: 3 K. Roč. I.—IV. po K 2·50. **Cena tohoto sešitu s přílohou: 30 hal.**

ČASOPIS ČESKÝCH ESPERANTISTŮ
BOHEMA REVUO ESPERANTISTA

vychází 10krát ročně (kromě srpna a září). | eliras monate (krom aŭgusto kaj septembro).

Redaktor: **Ed. Kühnl.**

Předplatné (ročně **3 K** pro Rakousko. Fr. 3·75 pro cizinu), a vše týkající se časopisu, budiž zasláno pouze na adresu: „Časopis Českých Esperantistů", Praha II.-2023, Dittrichova ul. 7. Redakce vyhražuje si právo upraviti články pro tisk. Netištěné rukopisy se vrátí, byla-li přiložena známka; pracem původním dána přednost. Abonpago, akceptata por almenaŭ unu jaro (**Fr. 3·75** = 1·50 Sm por fremdlando, 3 K por Aŭstrio), kaj ĉio, kio koncernas la gazeton, estu sendata laŭ adreso:

„Časopis Českých Esperantistů" en Praha II. (Bohemujo - Aŭstrio).. II.—2023. Dittrichova ul. 7.

La redakcio rezervas por si la rajton korekti la manuskripton por la preso; la nepresitaj manuskriptoj estos redonitaj, se oni almetis poŝtan markon. Originalaj artikoloj prefere akceptataj

* Účet poštovní spořitelny 93.281. *

ČEŠTÍ ESPERANTISTÉ PŘEDPLÁCEJTE SVŮJ ORGÁN

Časopis Českých Esperantistů, *který vychází o 20 stranách s literární přílohou.* **Před***platné 3 K (pro sdružené kluby K 2·50 při hromadné objednávce.)*

Bohema Revuo Esperantista aperados po 20 pĝ. kun literatura aldono.

OBSAH — ENHAVO:

OBSAH — ENHAVO.

Redakce „Časopisu Českých Esperantistů“ vydala:

„BIBLIOTEKO DE ČASOPIS ČESKÝCH ESPERANTISTŮ.“

N-o 1. **Praha, ilustrita gvidlibro por turistoj.** 44 obr., 63 str. — Cena 60 hal. (Pro členy B. U. E. po 50 h). Vyznamenáno **první cenou** v literárním konkursu Universala Esperanto-Asocio u příležitosti V. Světového Kongresu Esperantistů v Barceloně 1909.

N-o 2. **Deveno kaj historio de Esperanto.** Letero pri la deveno de Esperanto. Paroloj de Dr. L. L. Zamenhof en la kvar kongresoj esperantistaj. Pri evolucio de Esperanto. Literaturo. Deklaracio pri Esperantismo. Himno esperantista. 31 str. — Cena 60 hal.

N-o 3. **Methoda Kühnlova: Úplná methodická učebnice Esperanta pro školy a samouky,** zpracovaná na základě Zamenhofova „Fundamento de Esperanto“ a schválená zkušební komisí Ústředního Svazu BOHEMA UNIO ESPERANTISTA. II. vydání dopl. Obsah: Gramatika. Konversace. Systematický slovník. Čítanka. Deveno kaj Historio de Esperanto. Klíč Esperanta se slovníkem. 144 str. — Cena K 2·40 v celoplátěné vazbě.

N-o 4. **Jarlibro kaj Oficiala Adresaro de CENTRA ASOCIO BOHEMA UNIO ESPERANTISTA** Prezo kun enskribo 40 hel.

N-o 5. **Sherlock Holmes en servo de la hispana trono.** La unua satiro esperanta. 42 str. — Cena 75 h. (10 ex. Sm 2·70).

Neutrální jazyk mezinárodní Esperanto a způsob naučiti se mu bez učitele čtením krátké povídky. (Čefeč). 36 str. — Cena 10 hal.

Klíč Esperanta (Čefeč). 24 str. — Cena 5 hal.

*   *

Propagační list (vyd. Bohema Propaganda Societo Esperantista), obsahující na 8 stranách přehled rozvoje a mluvnice Esperanta. 10. vyd. — Cena 1 hal

Esperantské pohlednice s pohledy na Prahu po 6 hal. Serie 20 druhů K 1·10 vypl.

Podobizna L. L. Zamenhofa po 6 h (20 ex. K 1·10 vypl.).

Pohlednice s interieurem esp. kanceláře v Praze: 10 ex. 40 h vypl

Pohlednice s plánem Prahy: 16 h

Odznak Esperantistů: 50 h vypl. — větší 70 h vypl.

Propagační nálepky B. U. E.: 100 ex. 43 hal. vypl.

Propagační obálky: 50 ex. 50 h vypl.

Officielní zpráva o I. Kongresu Českých Esperantistů 1 K vypl.

*   *

Zamenhof-Kühnl: **Fundamento de Esperanto** (české vydání). 1 kor.

Časopis Českých Esperantistů“ ročník I., II., III., IV., V. po K 2·50 vypl. (pro členy B. U. E. po K 2·20 vypl.).

PODROBNÝ SLOVNÍK ČESKO-ESPERANTSKÝ.

Práce několika let má přinésti v nejbližší době ovoce v zájmu našeho světa esperantského: byl právě dokončen rukopis podrobného česko-esperantského slovníku, na němž pracovalo několik přátel, kteří vzali si za úkol odstraniti tento nedostatek v naší literatuře. Jsme přesvědčeni, že naše veřejnost s uspokojením uvítá tento fakt, od něhož slibujeme si mnoho pro další rozvoj a důkladné studium Esperanta, což namnoze zdržováno bylo nedostatkem vhodných pomůcek, v první řadě slovníku.

Jest nám tím větším potěšením, že získáním publikace takového rozměru a obsahu, jako jsou slovníky francouzské (P. E. S.), anglické (J. Rhodes) a německé (Christaller) bude dokumentován rozvoj Esperanta v našem národě.

Prohlížejíce rukopis slovníku, můžeme tvrditi, že dílo vyrovná se obsahem jmenovaným slovníkům cizojazyčným a že v některém ohledu je i předčí, tak zejména počtem frazeologických termínů, které po celou tu dobu, kdy na slovníku pracováno, byly pečlivě v esperantské literatuře nejlepších autorů vyhledávány. Přes to, že věnována práci té největší péče, setkáváme se denně s novými a novými, dosud nezaznamenanými termíny zejména frazeologickými — dík ohebnosti a skladbě našeho jazyka, která zajišťuje mu stálý, pravidelný vývoj v tomto směru — a proto s díkem užijeme všech rad a pokynů, které nám budou do posledního okamžiku zaslány. V zájmu této důležité publikace žádáme všechny své přátele, kteří souhlasí s myšlenkou opatřiti českým Esperantistům tuto cennou pomůcku, aby nám sdělili, zda chtějí nějakým způsobem přispěti k úplnému zpracování případných doplňků a k revisi díla. Upozorňujeme, že i ten, kdo nemá více času volného než může věnovati pouhé četbě esperantských děl, může nám pomoci, bude-li ve čteném textu zaznamenávati pozoruhodné obraty a termíny, které pak do rukopisu slovníku přepíšeme. Výběr knih doporučíme každému (případně knihy zašleme) a žádáme, aby nám každý obratem sdělil své rozhodnutí.

Současně upozorňujeme, že přijímáme již nyní objednávky slovníku (záznamy), jehož cena bude asi 4—5 korun. Obnos nebudiž zaslán dříve, než kniha vyjde! Podle počtu došlých přihlášek stanovíme náklad knihy.

Redakce Č. Č. E.

UNU EL LA PLEJ BELAJ TAGOJ DE MIA VIVO.

Estas nebula tago. Mi promenas sur la Trafalgar Square kaj en la animo mi havas strangan senten. Mi penadas liberiĝi de ĝi sed vane — — — –

Jam tri semajnojn mi estas en Londono, kiu ravis min tiel neatendite. Mi bone fartas tie ĉi. Sed dum la lastaj tagoj komencis maltrankviligi min dolora sopiro je la patrujo, kiu kreskis ĉiuhore kaj ŝanĝiĝis preskaŭ en animan turmenton. Per ĉiuj fortoj mi defendas min kontraŭ ĝi, dezirante sufoki tiun ĝis nun nekonatan senton. Sed sen rezulto. Mi sukcesis distri min nek per studado, nek per legado, nek per amuzo. Kaj hodiaŭ tagmeze ĝi atingis la plej altan gradon. Ĉio min premis; tedis min la gaja ridado de francaj fraŭlinoj eĉ la molaj, delikataj voĉoj de Anglinoj. Kion fari? Plej bone for el la kolegio, for! — — — — —.

Kaj nun mi staras sur la bela, grandioza placo Trafalgar Square. Hodiaŭ mi ne havas tiun ravan impreson, kiu subite ekkaptis min tiam, kiam unuafoje mi paŝis sur tiu ĉi placo. La granda, altega, korinta kolono portanta statuon de la fama admiralo Nelson, elstariĝas tie ĉi al la ĉielo kaj ankaŭ hodiaŭ esprimas tiun saman, fieran parolon pri la potenco, riĉeco kaj forto de Anglujo. Sed tio hodiaŭ ne efikas je mi. Mi estas tute indiferenta al ĉio, kio portas la nomon „angla“ kaj nur tiu maldolĉa sento, kiu turmentas min jam kelke da tagoj, restas en mia animo.

Kion ĝi signifas? Ĉu eble nostalgio? — Ne, mi ne devas esti tiel malforta! Kial mi havas tiun teruran sopiron je patrujo? Kion mi efektive volas? Ĉu mi dezirus ekvidi iajn karajn vizaĝojn, aŭ ian belan lokon, kiu parolas pri juneco kaj espero, pri la dolĉa, kara ĝojo? Aŭ kion mi dezirus, kion — — — —?

Almenaŭ por momento ekaŭdi la gepatran boheman lingvon.

En tiu homamaso svarmanta ĉirkaŭ mi, certe devas esti iu samlandano. Kaj subite alvenas al mi ideo: Mi elserĉos londonan boheman klubon. Ĝian adreson mi ja notis antaŭ mia ferveturo kaj senprokraste mi veturas reen en mian kolegion.

Post duono da horo mi jam sidas en mia ĉambro kaj skribas leteron al la klubo. Subite mi ekaŭdas: frap, frap, frap. — Ho, mi bone konas tiun sonon je la dompordo, kiu dum la tago kelkfoje ripetiĝadas kaj ĉiam elektrigas ĉiujn loĝantojn. — Leteroj. Kaj oni povas tuj aŭdi malfermadon kaj fermadon de la pordoj, brueton, rapidajn paŝojn.

Senvole mi leviĝas. Ĉu ankaŭ por mi iu letero alvenis? — Apenaŭ. — Hieraŭ matene mi ricevis leteron el nia hejmo, leteron skribitan per kara mano. Ĝi bedaŭrinde ankoraŭ ne estas respond-

ita. Kaj kiu alia povus skribi al mi — — —? Sed tamen mi supreniras kaj trarigardas la tutan serion da leteroj venintaj el la plej diversaj landoj.

Ho, jen, unu portas mian adreson. De kiu? Ĝi estas sendita el Londono kaj la manuskripto estas nekonata al mi. Rapidege mi disŝiras la koverton kaj legas.

Dio mia, kia surprizo! Letero de Esperantisto londona. Denove mi tralegas. Ĝi enhavas inviton en la esperantistan klubon „Mildmay“ por hodiaŭa vespero je la 7-a horo. Kia neatendita plezuro!

La intenco skribi al samlandanoj malaperis. Mi nur ĝojas je la vespero. La tempo pasas terure malrapide. Ĉiu minuto ŝajnas esti eterna. Fine vesperiĝas. Precize je la 7-a mi estas en la kunveno. Sekretario f-ino Colchester kun s-o M. C. Butler salutas min amike. Ili ambaŭ bone parolas esperanton. La salono rapide pleniĝas. Alvenas junaj kaj maljunaj, sinjoroj kaj sinjorinoj. Multe da prezentado. Fine la instruado komenciĝas. Mi sidiĝas en la unuan vicon. Ĉirkaŭ mi sonas sonoj tiel konataj, karaj kaj ŝajnas al mi, kvazaŭ mi spirus pli libere, kvazaŭ mi aŭdus resonadon de la hejmo.

La instruado finiĝas. Oni petas min diri kelke da vortoj. Ĉu mi povus rifuzi? Tute sen preparo mi parolas, parolas pri tio, kion mi sentas nun, kion mi havas en la animo. Oni ĉirkaŭas min, premas miajn manojn, diras afablajn vortojn kaj kelkaj Anglinoj kisas min. Ĉu tio estas la malvarmaj anglaj sinjorinoj, kiujn oni kutimas vidi?

Jen, samideanoj! Homoj fremdaj, homoj, kun kiuj mi havas egala nek patrujon, nek lingvon! Homoj, kiujn mi antaŭe neniam vidis, neniam pri ili aŭdis, kaj tamen ili poste faris por mi tiel multe — Kial —? Kio nin kunligas? — Unu ideo, ideo pri fratiĝo de la nacioj: „Esperanto“.

Tiun horon mi plene konsciiĝis, ke Esperanto ne estas utopio sed belega fenomeno, kiu post multaj suferadoj fine igas el la homaro unu grandan rondon familian. Tiun ĉi tagon, kiam tiu konscio plenigas mian animon, mi vicigas inter la plej belajn tagojn de mia vivo. *Mila Bartáková el Humpolec.*

JAKÝ MÁ VÝZNAM ROZHODNUTÍ „DELEGACE“?

1. Nejprve trochu historie. Volapük a Idiom Neutral ztroskotaly a Esperanto před r. 1900 jen živořilo. Francouzský aristokrat *de Beaufront* sestavil *novou* řeč mezinárodní: zanikla bez ozvěny.

Léon Bollack vymyslil *Modrou Řeč*, *Peano* sestavil *Nove Latine*, *Molenaar* dal světu *Panroman* a dánský prof. *Jespersen* také se pokusil o *svůj* jazyk světový, ale všecky tyto projekty zůstaly jen na papíře. Jediné Esperanto se zvolna vžívalo v praxi a počítalo do budoucnosti s určitým úspěchem. Jmenovaní autoři světomluv vzdali se konečně naděje na dědictví Zamenhofovy slávy, jen markýz de Beaufront nikoliv. R. 1899 vidíme jej v řadách nejzručnějších čelných Esperantistů pilně agitujícího pro Esperanto. Nikdo netušil tehdy, co má v úmyslu.

2. R. 1900 pánové Beaufront, Couturat a Leau začali najednou shánět dohromady „*Delegaci pro zvolení pomocné řeči mezinárodní.*" Tato Del. nebyla pranic oficielního, nýbrž pouze dobrovolné sdružení všemožných spolků významných i bezvýznamných a institucí ne- i vědeckých, které do ní na žádost oněch pánů jmenovaly svého „delegáta". Del. nebyla by nikdy existovala bez agitace Esperantistů.

3. Del. nemá v ohledu jazykovém pražádné váhy vědecké, neboť v ní zasedaly i spolky jako „Sdružení nepřátel prachu", „Spolek býv. žaček dívčí školy", „Děl. Tělocv. Jednota Lassalle" v Židenicích u Brna atd. Na př. Čechy byly zastoupeny — — typografem p. Kajšem za „Potravodělnický spolek v Židenicích!" Byla to prostě zástěra příští demagogie — nic více.

4. Tato Del. se jakživa nikdy a nikde nesešla, a žádný jazyk nezkoumala, nezavrhla ani neschválila; tvrzení, že Ido je přijato delegací, je lež!

5. Del. učinila jen jediné: zvolila r. 1907 výbor (12 členů), který navrhli Couturat etc., a sice volila písemně. Vícekrát s ní pak již žádný z oněch pánů nemluvil — jim se jednalo jen o formalitu volby. Potom — mouřenín vykonal své poslání — mohl tedy jíti!

6. Výbor kooptoval sám ještě 4 členy. Esperantisté dali se zastupovat — Beaufrontem, neznajíce jeho záměry. Čestným předsedou delegace zvolen W. Förster, astronom, člen berlínské akademie věd, předsedou prof. Ostwald, sekretářem Couturat, pokladníkem Leau. Ani výbor se jakživ nesešel a o ničem nejednal, zvolil pouze — na návrh Couturatův a Leauův — užší permanentní komisi, které otázku předal.

7. V této komisi zasedalo 6 členů, a sice L. de Beaufront, zástupce dra Zamenhofa (!), Ostwald, prof. chemie v Lipsku, Jespersen (býv. autor vlastní řeči!), Baudoin de Courtenay, prof. v Petrohradě, Couturat, prof., Leau, prof.

8. Komisi byl náhle zaslán anonymní návrh na novou řeč, plagiát Esperanta; autor se podepsal značkou „Ido". Komise zasedala po 9 dní (!) ráno a odpoledne a v těchto 18 sezeních (!)

prozkoumala vědecky všecky vlastnosti řečí živých, mrtvých i umělých se všemi jejich gramatikami, slovníky i literaturou a schválila pak 4 hlasy proti 2 onen projekt Esperanta změněného, když i na něm napřed dle Jespersena provedla nové změny. (To všecko za 9 dní!) **To je to hlasování „Delegace“, kde většinou jediného hlasu čtyři lidé dovolili si několika desetitisícům Esperantistů vnucovati anonymní plagiát, se kterým dělá se dnes takový humbug!**

9. Pak vyšlo na jevo, že autorem Ida je ten, kdo vlastně zastupoval Esperantisty v komisi, L. de Beaufront, jeho spolupracovníky že jsou Couturat a Leau, kteří za tím účelem vydupali celou Delegaci, a doplnitelem Jespersen, žárlivý propadlý kandidát Zamenhofovy slávy, všichni čtyři pak dávní zakuklení odpůrci Esperanta, kteří už sami měli v komisi většinu! — Stanovy Del. výslovně pravily, že Del. nestvoří jazyk nový, nýbrž zvolí jen některý dosavadní. Toho ovšem plagiátoři nedbali a jednali klidně nad svou kompetenci . . .

10. Celá historie Del. byl světodějný švindl, jediný svého druhu. Jeho původci zpracovávali půdu pečlivě po celých sedm let, vyvolali na konec rozhodnutí, domnívajíce se, že jejich dílo bude rázem Esperantisty přijato a korunováno světovým úspěchem, přivodili pro první chvíli i citelný otřes a krisi mezi nezasvěcenými Esperantisty, kteří o vlastní podstatě věci neměli tušení, ale posléze dopracovali se hrozného zklamání. Vlastní členové Delegace protestovali proti podvodu, jaký pánové Couturat, Leau a Beaufront provedli jejich jménem, a to právě členové nejvýznamnější: vydali i tiskem „Protestation“ **s 80 podpisy čelných učenců, kteří zavrhují Ido a prohlašují se pro dokonalejší Esperanto.** Uvádíme některé z nich: *Boirac*, rektor Akad. v Dijoně, *C. Bourlet*, prof. kons. umění a řem. v Paříži, *Broca*, prof. lékařské fakulty v Paříži, *T. Cart*, prof. na Škole polit. věd v Paříži, *Chavet*, deleg. Mírové Asociace, Dr. *Dor*, prof. univ. v Bernu, *Duverdyn*, del. belgického Červeného Kříže, *Farjon*, del. obch. kom. v Boulogne s. M., Dr. *Foveau de Courmelles*, del. Společnosti vědců, *Gariel*, člen lék. Akademie v Paříži, *Grosjean-Maupin*, univ. prof., *Héluin*, del. obch. kom. v Dijonu, Dr. *Laisant*, del. franc. Spol. pro pokrok věd, *Meray*, člen franc. Akademie věd, *Le Monnier*, univ. profesor v Nancy, *Meyer*, del. obch. kom. v La Rochelle, *F. Moschelles*, del. světového kongresu mírového, *Mielle*, del. Akad. Spol. Vysokých Pyrenejí, *R. Paillot*, čl. univ. v Lille, *J. Rhodes*, del. obch. komory v Keighley (Angl.), *A. Sabadell*, del. „Akademia de Taquigrafia“ v Barceloně, Dr. *Saquet*, del. Akad. Spol. v Nancy, *R. de Saussure*, docent univ. v Ženevě, gen. *Sébert*, člen Akademie věd v Paříži, *De Skeel Giorling*, nár. sekretář Delegace pro Dánsko, Dr. *Soulier*, del. Nár. Spol. Lékařské, *Witteryck*, del. obch. a prům. syndikátu a ještě

řada (přes 50) učenců světového jména, kteří se „vědeckého“ Ida zříkají o všecko pryč.

Když pak i **čestný předseda Delegace, učenec Förster, z ní vystoupil a proti podvodu protestoval,** byla věc rozhodnuta. Dnes už jen zoufalí demagogové v redakci „Progreso“ mluví ještě o „oficielním rozhodnutí“ Delegace z podvodu dávno usvědčené. Celý ostatní svět se jí směje a my Esperantisté jdeme přes ni klidně dále — svou vlastní cestou!

Fr. Chaloupecký.

(Poznámka: Doporučujeme svým přátelům, aby uveřejnili tento informační článek ve svých krajinských lístech. V č. 2. Č. Č. E. budou otištěny „Hlasy povolaných osob o „Delegaci“ a o „Idu“)

Z CELÉHO SVĚTA.

VII. SVĚTOVÝ KONGRES ESPERANTISTŮ 1911 bude pořádán ve dnech 20.—27. srpna v Antverpách. Legitimace 12 K. Adresa přípravného výboru: S-o Dr. W. Van der Biest, 76. Minderbroedersrui. Byly vydány kongresní nálepky (100: 40 sd), kor. lístky s esp. plánem města (po 2 sd), libreto divadelní hry Kaatje (1 Sm) a esp. průvodce po Antverpách.

Ze statistiky. Roku *1889* propagovaly Esperanto *3 spolky a 2 časopisy;* literatura omezovala se na *29 spisů.* R. *1899* vzrostl počet spolků na *32,* časopisů na *3,* knih na *123.* R. *1909* uveřejňuje Borelův kapesní kalendář seznam *1029* měst v *50 zemích* s *1152 spolky (přes 100 časopisů, na 1400 knih).* Letošní kalendář na r. **1911** obsahuje adresy **1719 klubů** v 1862 městech v **61 zemi.** Počet **knih** dosahuje **2000.**

České spolky a kroužky Esperantistů mimo Rakousko ustavily se v Baltimore, Chicagu, Paříži, Kolíně n. R. a na několika místech v záp. Německu.

Mezinárodní Liga Číšníků-Esperantistů jest projektována naším horlivým pracovníkem p. Erhardem Urbanem (t. č. v Paříži, rue d' Argenteuil, rest. Vyhnálek), který každému ochotně sdělí bližší podrobnosti (známku na odp.).

Obchodní průmyslové, bankovní a j. **úřadnictvo** zajímající se o ustavení odborového sdružení světového na základě jediného jazyka pomocného — Esperanta, pojedná o **založení svazu** při letošním sjezdu esp. v Antverpách. Informace sdělí M. Frans Schoofs, Kleene Beerstraat 45, Antwerpen.

V. Mezinárodní **kongres slepců** bude se konati koncem února t. r. v Kairu pod protektorátem khediva. V pořadu otázek, o nichž bude rokováno, uvedeno též: „Prospívá-li Esperanto slepcům.“

Ve spolku strážníků-Esperantistů **v Drážďanech** byly uspořádány zkoušky za přítomnosti chefa policie Röttiga a kr. radů Von Wolffa a dr. Bartsche. O výborném výsledku podána úřadní cestou zpráva ministru vnitřních záležitostí v Sasku (Členové tohoto spolku počtem 59, jakož i stejného spolku v S. Kamenici mají právo nositi na uniformě esp. odznak — zelenou hvězdu. Chef policie Röttig slíbil členům, že vymůže jim povolení k oficielní návštěvě kongresu antverpského. Současně nařídil, aby sestavili

sbírku dokladů o praktickém použití Esp., zřejmém z korespondence s policejními úřadníky v Barceloně, Paříži, Haagu a v ostatních německých městech.)

Německý svaz „Germana Esperanto-Asocio“ zahájil **subskribci** k získání kapitálu 50.000 Sm (120.000 K) určeného k propagaci. V prvních dvou měsících bylo sebráno na 3300 Sm. Rovněž „Brita Esperanto-Asocio“ hodlá sebrati za stejným účelem 60.000 Sm.

V uplynulém roce bylo řádně **vyučováno Esperantu na školách** ve státu Maryland v Americe (podle zákona ze dne 11. dubna 1910), ve 33 večerních kursech škol londýnských, od r. 1907 na školách v Lille (Francie) přes 400 žáků, tolikéž na všech školách v Rio de Janeiru (Brasilie), na král. průmyslové akademii v Saské Kamenici, v Bordeaux (Francie). Nepovinně vyučuje se mu na německých školách v Deubenu, Coswigu (Sasko), Hannoveru, Magdeburgu, Döhlenu, Münsteru, dále v Moskvě, Maastrichtu, Terracasse (Španělsko), Texintlanu (Mexiko), Raleigh (S. Karoliny) na gymnasiích Plevnu a Dupnici (Bulharsko, tamtéž na četných středních školách), v Nagyvarádu (Uhry), v Krakově (obch. akademie), v Telči, Prostějově, Kroměříži. Městská rada v Louhans ve Francii vyslovila se jednohlasně pro zavedení Esperanta do škol. Rumunské ministerstvo vyučování schválilo oficielní zavedení Esperanta do učební osnovy školy „General Adrian“ spolku obchodního úřednictva. Také řada odborných škol a učitelských ústavů vyučuje své žáky Esperantu (v Praze, Č. Budějovicích, Hildesheimu, Lodži a v Bukurešti, ve Vídni, Lübecku, Lipsku, Břeclavi, Berlíně, Charlottenburgu, Charkovu, Záhřebě, Hradci, Sofii a ve Varšavě).

Na **universitě berlínské** přednáší o „Dějinách a theorii umělých prostředků dorozumívacích“ (od 7. list. 1910) prof. dr. Ad. Schmidt, čestný člen svazu německých Esperantistů. Na **technice drážďanské** zahájeny výklady o Esperantu. Na **vysokých školách** v Göthen ve Vídni, Bělehradě, Madridě, Pittsburgu, Mnichově, Královci, Lipsku, Moskvě, Kadizu, Petrohradě, Vejle (Dánsko), Tomsku a Darlingtonu rovněž otevřeny kursy Esperanta.

Ze saského parlamentu. V dubnu loňského roku předložil dr. A. Steche, předs. svazu saských průmyslníků v Lipsku a místopř. Hansabundu ve své finanční zprávě o technických učilištích v S. Kamenici návrh, aby nebylo opomíjeno velikého významu Esperanta pro návštěvníky těchto ústavů a poukázal na řeč poslance dr. Zöphela, který, jak známo, otevřel Esperantu cestu k nejvyšším úřadům saským. Ve své zprávě upozornil též na neočekávaný výsledek esperantské reklamy velkých drážďanských firem Seidel & Neumann (strojírny), Bilz (přírodoléčebný ústav), Der weisse Hirsch, akc. fotogr. spol. Hüttig, zejména pak míšeňské král. továrny na porculán, která vhodnou esperantskou reklamou v Anglii získala objednávek za 25.000 korun. (*E. M.*)

Loňský kongres **Volné Myšlenky** v Bruselu (srpen) odkázal pětičlenné komisi návrh o zavedení Esperanta na sjezdy a do korespondence této instituce. Příští sjezd (v Mnichově 1912) rozhodne o dobrozdání této komise. Red. esp. „Libera Penso“ prof. Deshays přednesl proslov na sjezdu bruselském v Esperantu, zmíniv se o Ferrerovi jako o předním průkopníku našeho jazyka v Barceloně.

Na **hygienické výstavě v Drážďanech** pořádané od května do října t. r. bude otevřena esperantská informační kancelář. Čtyřicet strážníků a třicet průvodčích tramwaye znalých

Esperanta poslouží návštěvníkům průvodem a pokyny o výstavě a o městě. Spolek „Societo Esperanto“ uspořádá 16.—18. srpna t. r. (před světovým kongresem v Antverpách) schůzku domácích i cizích hostí, kteří další cestu do Antverp podniknou společně. Kdo nemůže navštíviti světový kongres, použije zajisté této příležitosti, aby seznámil se s cizími Esperantisty, kteří cestou navštíví Drážďany. B. U. E. sdělí ochotně bližší informace o této schůzi. Předseda Sev. Záp. Svazu Severoamerického J. C. Cooper podnikl v lednu t. r. propagační cestu 1000 mil po západním Oregonu. Obchodní klub v Portlandu, čítající 1500 členů, vydal esp. ilustrovaného průvodce (zdarma zašle sekr. W. L. Crissey). — Za součinnosti Federace Rodanských Esper. podepsalo již přes padesát poslanců projekt senatora Luciena Corneta, jednající o zavedení Esperanta do francouzských škol jako řádného předmětu vyučovacího. — V Paříži pořádány ve většině spolků vedle kursů (80) zábavy a divadelní představení. Obvyklé měsíční schůze členů všech spolků za předsednictví Ernesta Archdeacona súčastnili se poslanci francouzského parlamentu Albert Wilm, Charles Lebouck, Konst. Driant, velkoprůmyslník Michelin a žurnalista Hugues Le Roux. O Washingtonském kongresu a o Antwerpách přednášel G. Chavet. Při přednášce promítány světelné obrazy. — Pařížský denník Excelsior sděluje, že člen král. lékařské společnosti anglické dr. O. Jewning vydá esperantský překlad své knihy „The morphia habit“, jednající o jeho studiu morfiomanie. — Německé vydavatelství děl A. Dürera připravuje nové vydání prací tohoto světoznámého mistra se životopisem a s vysvětlivkami pouze v Esperantu. Během posledního roku bylo rozprodáno 30.000 německých ex. — Při letech aeroplanů ve Francii doruzumívají se pořadatelé s Farmanem a ostatními Esperantisty-aviatiky velikými esperantskými nápisy rozestřenými na zemi. Fotografii takové scény přináší pařížský „Le Matin“. — Esper. kursy pro lékaře pořádá dr. Bischitzky v Praze, Briegleb ve Wormsu (Německo) a Fišer v Tiflisu (Rusko).

JAZYKOVÝ RÁDCE — LINGVA FAKO.

Mám. Na dotazy, jak překládáme sloveso *míti*, bylo již odpovídáno. Shrnujeme však pro přehlednost všechny způsoby překladu v tomto čísle:

1. Mám (jest mým majetkem) nový klobouk. ***Mi havas novan ĉapelon.*** Avšak mám hlad: ***mi malsatas***, mám žízeň: ***mi soifas***, mám zlost: ***mi koleras***; mám ho rád: ***mi amas lin***; mám rád vůni růže: ***mi ŝatas la odoron de rozo***; mám raději: ***mi preferas.***

2. Máme jej navštíviti, měli jsme jej navštíviti: ***ni estas lin vizitontaj, ni estis lin vizitontaj.*** Viz Methoda Kühnlova, str. 63.

3. Mám mluviti nebo raději mlčeti? ***Ĉu mi parolu aŭ prefere silentu?*** Viz v Zam. Biblio: Kial ni mortu antaŭ vi? Ĉu mi iru kaj voku al vi virinon . . .

Slova složená. *Podle jakého pravidla překládají se do češtiny slova složená, jako na př.: **memorfiksi, dankesprimo, bormaŝino?*** Hlavní pojem

stojí vždy na konci, tudíž: upevniti, výraz, stroj. Předcházející slovo vysvětluje, blíže označuje tento pojem a lze vystihnouti souvislost obou otázkami j a k, j a k ý, -á, -é, p r o č, k č e m u apod., tudíž: j a k upevniti? — v paměť, t. j. vštípiti (ve většině případů lze přeložiti jedním slovem); j a k ý výraz? — díku, t. j. projev díku, díkůvzdání; stroj k č e m u? — k vrtání, t. j. vrtací stroj. — Je-li ve složeném slově předložka ve formě předpony, překládá se často j i n a k než jako původní samostatná předložka: *enfali*, *eniri*, *eliri*, *depreni*, *alkudri* a j. Překládáme: vpadnouti, vejíti, vyjíti, sejmouti, přišíti (srovnej s rozvedenými větami; v českém textu v ý s l e d n é věty opakuje se původní předložka: *fali en la okulon*, *iri en-la urbon*, *iri el la urbo*, *preni de la tablo*, *kudri al la štofo*). Předložka *inter* (mezi) značí jako slovotvorná předpona vždy vzájemný vztah mezi dvěma nebo více body: *interkonsento de amikoj*, t. j. *konsento inter amikoj* — dohoda (souhlas m e z i přáteli). Pozn.: Rozeznávejte význam slov: *gaslumo* — *lumgaso*: světlo, jaké?, plynové — — plyn, k čemu? svítiplyn; *birdkanto* — *kantbirdo*: ptačí zpěv zpěvavý pták, *valorpapero* — *papervaloro*: cenný papír, hodnota papíru.

Societa ludo. Por facile kaj ludmaniere memorfiksi la vortaran trezoron, oni povas pasigi kelke da agrablaj horoj per sekvanta ludo. La ludestro proponas iun finiĝon, ekz. -oro (inter komencantoj estas utile elekti sole iun vortformigan finiĝon, ekz. -ino, -ilo, -ujo k. a.) kaj laŭvice u n u p o s t l a a l i a diru sian ekzemplon (ĉiam sole unu vorton!) horo, moro, ekvatoro, koloro, meteoro, laboro, valoro, k. t. p. Inter Esperantistoj malnovaj oni aprobu sole vortojn nekunmetitajn. La vortojn skribas subsekve la ludestro kaj kiam iu ne scias plu novan vorton, la ludestro prenas de li moneron — tamen sole en tiu okazo, se iu alia ankoraŭ scias ekzemplon. Se neniu scias plu ekzemplon, oni substrekas la vortvicon kaj post nelonga tempo de silenta repripensado la ludestro ankoraŭ unufoje demandas ĉiun. Por ĉ i u n o v a, nun dirita vorto, li repagas po unu monero. (Estas konsilinde noti dum la ludo private la vortojn kaj post kiam oni fermas la ludon, valorigi sian provizon, laŭ ebleco ĝis momento de repagado konservitan).

PARTO OFICIALA.

VALNA HROMADA Ústředního Svazu Bohema Unio Esperantista bude se konati v Praze během jednoho měsíce. Pozvánky budou všem spolkům v čas zaslány. — Výbor B. U. E. žádá, aby do této doby byly vyrovnány všechny nedoplatky na členských příspěvcích (účtované do konce r. 1910) jakož i všechny účty za

odebrané tiskopisy a publikace. Které spolky nevrátily dosud vyplněný dotazník z r. 1910, nechť lask. usnadní práci výboru okamžitým jeho zasláním.

Spolky sdružené v B. U. E. platí za každého svého člena čtvrtletně 10 hal (t j. odvádějí poslední den každého čtvrtletí tolik 10haléřů pokladně Svazu, kolik mají t o h o d n e zaplativších členů). Z četných v ý h o d vyplývajících členstvu sdružených spolků jmenujeme: Slevy na publikacích vydávaných Svazem a red. Č. Č. E. Měsíční revue „**Časopis Českých Esperantistů**“ **místo po 3 K po K 2·50** (prostřednictvím spolku), učebnice Kühnlova místo po K 2·40 po 2 K, odznaky 10 ex K 4·45 vypl. místo po 70 hal., zkušební taxa 7 K místo 10 K., esp. průvodce po Praze po 50 h, místo po 60 h, starší ročníky Č. Č. E. po K 2·20 vypl. místo po 3 K atd. V e š k e r é t i s k o p i s y i č a s o p i s z a s í l a j í s e s p o l k ů m t é ž d o k o m i s e.

Nové publikace: V nejbližší době vyjde propagační b r o ž u r a se známým českým textem o Esperantu. Aby mohl býti hrazen náklad alespoň 8—10.000, budou do této brožury přijímány inserty za ceny: 30 K 1/1 str., 16 K 1/2 str., 9 K 1/4 str., 5 K 1/8 str. — Současně byly vydány nové o b á l k y s českým informačním textem o Esperantu. Cena 50 ex. 40 h (vypl. 50 h). — O d z n a k Esperantistů lze obdržeti ve dvou velikostech: průměr 18 mm (70 h vypl.) a 10 mm (50 h vypl.).

Vyšší **zkoušce z Esperanta** podrobila se dne 6. ledna s prospěchem velmi dobrým sl. Mila Bartáková z Humpolce. Přihlášky ke zkouškám v termínu velikonočním přijímá a zkušební řád zašle Ekzamena Komisio de B. U. E. v Praze II. Vodičkova ul. 38.

Sl. městská rada v Karlíně, vyhovujíc žádosti o **subvenci** na vydržování informační kanceláře, povolila k tomu účelu usnesením ze dne 23. list. 1910 částku 100 korun. Štědrým dárcům byl vzdán uctivý dík.

Český Zemský Svaz ku povznesení návštěvy cizinců v království Českém vyhradil ve svém ústředním výboru místo pro **zástupce** našeho Ústředního Svazu B. U. E. Delegátem jmenován p. prof. dr. V. Rosický (náhr. red. Č. Č. E.), který ve schůzi dne 24. října upozornil na výhody, které výše jmenované korporaci přinese užívaní Esperanta ve styku s cizinou a při informaci o naší vlasti.

Na **Zamenhofův fond** přispěli: Klub Esperantistů v Trutnově 700 h, p. A. Helbich v Litomyšli 115 h, p. A. Brandejs, farář ve Zl. Koruně 300 h, p. B. v Praze 100 h, p. V. C. 1000 h. Celkem dosud odvedeno 55.971 h (559 K 71 h). Upřímný dík!

ESPERANTA MOVADO INTER BOHEMOJ.

PRAHA. Bohema **Propaganda** Societo Esperantista malfermis en la kancelario kelke da kursoj, en kiuj instruadis s-oj: J. Pech, Alex. Zahel, V. Veverka kaj Ed. Kühnl. Ĉiu kurso daŭris 14 horojn, kaj havis krom en la supera po du horoj semajne; kotizaĵo 2 K. Samloke instruas s-o Türk en kurso de „**Stelo de Espero**“. En **Studenta Rondeto** E. gvidas la kurson s-o prof. dr. V. Rosický. Kunvenoj de E. K. en **Praha** „u Donátů“ okazas nun ĉiun vendredon vespere. Esperanta konversacio. Ĝenerala kunveno okazos la 10. feb. en la kluba kunvenejo. Ĉiuj membroj estas urĝe petataj tuj redoni ĉiujn librojn prunteprenitajn el la biblioteko. — E. K. en

Smiohov havis la 26. jan. ĝen. kunvenon, kiu elektis s-on dr. Tille kiel prezidanton, s-on J. Podlipský kiel sekretarion. Kursoj gvidataj de s-o Rohan donis la plej kontentigan rezultaton. La biblioteko enhavas 65 librojn. Estis eldonita poŝtkarto kun bildo de la membraro. Sume estis ekspeditaj 140 leteroj. Kunvenejo: „Národní dům" (merkredo). — Studenta R. E. en **Karlín** malfermis la 15. okt. kurson en la rest. „U bílého lva" (sabato 4—5 h). Inf.: Poděbradova ul. 418. — E. K. en **Žižkov** estas unu el la plej agemaj: la 11. dec. 1910 kunvenis la membraro kaj multe da gastoj por amuziĝi ĉe bela programo en hotelo „Vodák", kaj por la 4. februaro invitas nin jam novaj afiŝoj; kursoj por komercantoj okazas mardon, por progresintaj vendredon vespere de post la 18. kaj 20. jan. en la kluba sidejo (nun restoracio en Husinecká ul. 6). Kotizaĵo 2 K. La klubo projektas fondi esper. muzikistan grupon. Ni ĝoju, ke baldaŭ ĉe niaj festoj aŭdiĝos la esperantaj komponaĵoj. Estu aldonite, ke ĉiuj entreprenoj de la klubo rezultigas profitkalkulon, danke la oferemon de la aranĝantoj. — E. K. en **Praha VIII.** organizis belan nikolaan feston en dec. 1910. Regulaj kunvenoj merkrede. En kafejo „Palmovka", kie bohemo-esperantaj afiŝoj anoncas „Hodiaŭ koncerto", estas starigita gastotablo: ĉiun dimanĉon kunvenas tie samideanoj en Libeň kaj el ceteraj kvartaloj, uzante dum la gajaj kunvenoj sole Esperanton. — E. K. en **Kr. Vinohrady** eksiĝis el B. U. E. kaŭze de malĝustaj informoj vastigataj inter la membraro. Tiu ĉi decido aprobita de 10 personoj el 13 ĉeestintaj, do neunuvoĉe, ĉe la eksterordinara kunveno, kiun plimulto de la membraro ne ĉeestis, estis interalie bazita sur malprava akuzo, kvazaŭ delegitoj de la klubo en Vinohrady estis ofenditaj ĉe la ĝen. kunveno de B. U. E. en marto 1910. La tridek tiame ĉeestintaj delegitoj, kiuj unuanime voĉdonis kontraŭ propono prezentita de la K. en Vinohrady bone memoras kaj povas atesti, ke kontraŭe la tuta ĝen. kunveno de B. U. E. mem estis grave ofendita de unu el la oficialaj delegitoj de la K. en Vinohrady. La forestinta plimulto de membraro de la K. en Vinohrady ne konsentas kun la eksiĝo el B. U. E., inscenita de konataj „samideanoj". — „Evangelická jednota" en Praha I., Žižkov kaj Smíchov malfermis kursojn pri E.; instruas s-o Šťovíček. — Dum libertempo de la pasinta jaro parolis pri E. antaŭ la lernantoj de la instruista kurso ĉe la boh.-slava komerca akademio en Praha red. de Č. Č. E. — En la lasta tempo vizitis la esperantistajn klubojn en Praha kelke da fremdlandaj samideanoj inter ili: s-o bar. Eickstedt el Halberstadt, s-ino Kamilla Fürth el Dresden, s-o Alf. Agache, arĥ. el Parizo, s-o W. Tricke el Bremen, s-o Jos. Kubik el New-York, s-o J. W. Eggleton el Haubinda, s-o Joh. Pour el Düsseldorf, s-o Dr. Wil. Róbin el Warszawa, ges-oj Lamborot-Perny kaj f-ino Fischer el Châlon-sur-Saône, s-o H. J. Hoen el Ettelbruck, f-ino Ch. Pulvers el Basel k. a. — Bonega propagandilo estas la esperanta titolo de nova, moderna hotelo „Zlatá Husa" sur placo Václavské nám. Inter dudek lingvoj eŭropaj paradas tie ankaŭ la esperanta surskribo „Hotelo Ora Ansero". — Kancelario de la ŝtata „loterio por subteni la vidvinojn post la poŝtoficistoj" korespondas esperante kaj inter la oklingvajn tekstojn sur siaj lotbiletoj (po 1 K) ĝi metis ankaŭ la tradukon en Esperanto. Ĉiun Esperantiston ni atentigas pri la „esperanta domo" de s-o J. Podlipský en Smíchov (Plzeňská tř. Lidová drogerie). Sur la muroj de ŝtuparejo kaj de la koridoro oni trovas bele skribitajn poemojn esperantajn

kaj preskaŭ 40 trafe elektitajn proverbojn, kiel ekz.: „Malfermita kelo tentas al ŝtelo". Alia „esperanta domo" apartenanta al s-o E. Batěk ekzistas en Říčany: sur „villa Helenka" granda stelo kaj esperantaj surskriboj atentigas pri nia lingvo la pasaĝerojn de preterveturantaj vagonaroj. — Lumbilda reklamo por E. estas videbla en la kinematografoj „Elite" en Poříč kaj na „Knížecí" en Smíchov. Portreto de nia Majstro, adreso de B. U. E. kaj de „Verda Stelo" tre bone servas sian celon.

De post la lasta „Beseda" en 1910 „U Brejšky", kiu estis vere esperanta amuzado, okazis neniu nova simila kunveno. La proksima, projektata por februaro, estos anoncita per la ĵurnaloj.

La II. kunveno de Esperantistoj el **orienta Bohemujo**, pri kiu ni parolis jam en la 9-a n-o 1909, okazis la 8. de decembro en Pardubice kaj estis vizitita de 80 samideanoj el ĉirkaŭaĵo. La amuza kaj instrua programo daŭris ĝis malfrua horo kaj kontentigis la gastojn same kiel la organizintojn. Nova simila kunveno okazos en Hradec Králové. — La unua esp. centro bohema en **Silezio**, la E. K. en **Radvanice** havis dum la pasinta jaro 56 membrojn. El la raporto prezentita al la ĝen. kunveno (8. jan.) ni citas: Per 50 artikoloj senditaj al la regionaj redakcioj oni sukcesigis la propagandon; pli multe ol 200 leteroj estis forsenditaj. Estis aranĝita kurso elementa kaj supera, amuza programa vespero (15. okt.) kaj parolado de s-o Dvorník pri Dr. Zamenhof kaj lia verko. En la kluba biblioteko plejparte troviĝas libroj donacitaj de la membraro. Unuanime estis elektitaj Dr. L. L. Zamenhof kaj red. Č. Č. E. honoraj membroj. La nunjaran kongreson en Praha partoprenos ankaŭ delegitoj de tiu ĉi fundamenta ŝtono de esperanta movado silezia. Prezid. de la klubo estas elektita s-o Rud. Ryboň en Malé Kunčice 31, sekr. s-o Fr. Dvorník en Radvanice. En librovendejo de firmo Král estas starigita Silezia esp. konsulejo. Du gazetoj alportas la klubajn sciigojn. — Tre bona novaĵo estis al ni sciigita de s-o instr. K. Krolmus el **Chrštin**: la 15. okt. li komencis instruadi pri E. 25 lernantojn el ĉirkaŭaĵo, precipe el **Uhy**. La kursoj okazas en la lernejo. Dum la unuaj ses semajnoj pruviĝis, ke la kursanoj fariĝos post duonjaro da studado perfektaj Esperantistoj kaj ili konfesas, ke neniu alia rimedo povus tiel forte ekinteresi kaj ekokupi ilin, kiel E. Per la sukceso entuziasmitaj ili projektas fondi la unuan boheman grupon de gelernantoj (B. U. E.) kaj aranĝi printempe publikan ekzamenon sub protekto de la inspektoro kaj aliaj influaj personoj. — En **Velvary** vizitas la kurson 15 personoj; kvankam ne ĉiuj estas same kleraj, tamen ĉiuj preskaŭ egalrapide sukcesas. — E. K. en **Louny** reelektis en sia dua ĝen. kunveno la 7. jan. s-on J. Kolmistr prezidanto, s-on Č. Kubík vicprez., s-ino M. Černá sekr., s-on Dušek kas. La tria elementa kurso malfermota je komenco de feb. — Kursoj de s-o prof. Pitlík en **Prostějov** povas esti nomataj la unua grava sukceso de E. en tiu ĉi moravia urbo: kiel ni jam diris, vizitas ilin 20 knabinoj kaj 59 knaboj, same kiel la ceterajn kursojn de vivaj lingvoj en tiu ĉi komerca lernejo. Nia senlaca samideano projektas ankoraŭ kurson publikan. Ni sincere gratulas lin kaj ĝoje atendas sciigojn pri novaj sukcesoj! — Paroladon pri E. de s-o Taimr la 4. okt. en **Česká Skalice** partoprenis 40 gastoj. En la kurso instruas s-o Fr. Balíček el Červený Kostelec. — **Rakovník.** Regularo de la K. estis aprobita kaj aliĝis jam pli multe ol 50 lernantoj. Inter membroj de la prepara komitato estis elektitaj s-oj Černý, prez kaj M. Hlaváček, sekr. S-o Černý instruas en la multe vizitata klubo. Liaj artikoloj en

„Rakovnický Kraj“ faciligas rimarkinde lian propagandan laboron. — Bohema K. E. en **Wien** malfermis la 28. okt. ekspozicion esperantan de gazetoj, libroj, muzikaĵoj, il. kartoj, fotografaĵoj, leteroj, prezaroj k. s. en „Národní dům“ (Turnergasse 8), kiun vizitis 300 personoj. Inter la membraro ni vidas plezure s-on Boh. Davídek, kies ŝatinda helpo en la laboroj de niaj kluboj en Praha estis perdita pro lia translokigo Wien'on. Danke la rilatojn de prez s-o K. Macháček kun bankoficisto Hovhannisjanc el Tabriz en Persujo presigos ĉi tiu en Wien il. kartojn kun esp. teksto por disvastigi nian lingvon, en Persujo, kie ĝi estas konata jam sur ok lokoj. — E. K. en **Tábor**. En la nova, tria kurso, instruas s-o Jos. Jež 30 lernantojn. Dufoje semajne kunvenas tie la samideanoj: dimanĉon en la knabina industria lernejo, mardon por interparoladi en hotelo „Nový“. Dum la libertempo perdis la klubo sian fondinton, fervoran pioniron de nia ideo, s-on R. Ez. Cikhart, kiu estis translokita; baldaŭ eble ankaŭ s-o Jež forlasos la samideanojn. — E. K. en **Kutná Hora** invitis per dulingvaj programoj al bela festo, okazinta la 10. dec. en „Měšťanská Beseda“: La nikolaa amuzo kun donacoj estis tre sukcesplena. Inter la programpecoj estis kelkaj esperante prezentitaj. La unuakta komedio „Per Esperanto“ de W. M. Pace, trad. el la angla lingvo de f-ino M. Mrázková, sekretariino, estis „ora najlo“ de la vespero. En la klubejo „U žlutého kola“ okazis la 16. jan. ĝen. kunveno. En feb. malfermota nova kurso en la lernejo de Komenský. — E. K. en **Č. Budějovice**. Nova kurso de s-o F. K. Svačina komenciĝis la 5. okt. Alia kurso malfermiĝis en la virina industria lernejo por la lernantoj. Kiel konate, estis ĉi tie la unuan fojon instruate pri E. en la lernejo kiel pri la ceteraj objektoj. Nia movado ŝuldas grandan dankon al s-o Svačina por tiu ĉi rezultato de konstanta klopodo. — E. K. en **Praskačka** perdis unu el siaj plej agemaj membroj s-on instruiston J. Jeřábek, kiu nun estas anstataŭata en sia ofico kaj same en la propagando de s-o instr. Novotný. Li mem deĵorante nun en Zábřeh/O. en Moravio, trovas vastan kampon por nia afero: en proksima urbo Vítkovice li gvidos kurson kaj ĉe okazo de regiona ekspozicio en Příbor li aranĝos la esperantan sekcion. Ni ne miros, se lia nova klubo estos baldaŭ anoncata. — Membro de E. K. en **Vítkovice** s-o Janečka redaktas esp. rubrikon (kurson) en la gazeto „České illustrované noviny“. — E. K. en **Golčův Jeníkov** kunvenas merkrede en rest. „U Horáka“. Prez. s-o M. U. Dr. Sedláček, sekr. s-o J. Jindřichovský. — Membro de E. K. en **Pardubice** s-o M. U. Dr. Schulhof ĵus eldonis kolekton da 10 originalaj poemoj esperantaj sub titolo: Per espero al despero. La libreto kostas 60 hel. kaj ni sincere ĝin rekomendas. Serion da tre bonaj informaj artikoloj publikigis s-o Dr. Schulhof en „Osvěta Lidu“. E. K. en **Písek**: Kurso elementa malfermita la 4. jan. En la knabina komerca kaj industria lernejo estis malfermita kurso por lernantinoj, da kiuj multe enskribiĝis. — E. K. en **Mladá Boleslav**: En la kurso instruas s-o J. Moucha. Kunvenejo: „U Tůmů“. — Bone progresas la kurso de f-ino Überhubrová en **Stráž**. — Laŭ sciigo de s-o Košek estis aranĝita en **Bytouchov** ap. Semily kunveno la 21. jan. por fondi klubon. En la kurso vizitata de 19 personoj instruas s-o Nožička; duono de ili bone jam E-on posedas. La intereso promesas garantii al E. gravan pozicion. — E. K. en **Vsetín** en Moravio malfermis en decembro merkredan kurson (6—8 h vesp.) en la estinta lernejo. La unuan merkredon de ĉiu monato estas speciala kurso por instruistoj (8 10

vesp.); kotizaĵo 1 K, por nemembroj K 2·40. Membroj de la klubo pagas jare K 2·40; riĉa biblioteko disponebla dum ĉiu leciono. Supera kaj konversacia kurso ĉiun ĵaŭdon 7-8 vesp. Sin turni al s-o direktoro J. Zlámal. — **Nymburk**: La paroladon de s-o J. Šilhart (8. okt.) en hotelo „U Města Prahy" partoprenis cent personoj. La 11. okt. estis fondita kurso kun 39 lernantoj. La kurso (8—10 vesp.) daŭros 3 monatojn. Instruas s-o J. Šilhart, kiu ĝis tiu ĉi tempo senlace laboris por nia afero en Trutnov. La fondanta ĝen. kunveno okazis la 29. jan. en hotelo „Horák". En feb. komencos instruadi s-o J. Šilhart en nova kurso. Multe da intereso estas vekita por E. ankaŭ en la ĉirkaŭaĵo: kluboj fondiĝos en **Libice n. C.** kaj en **Časlolovice.** En ambaŭ estas kursoj bone progresantaj. — E. K. en **Kladno**: La 25. dec. parolis pri E. s-o E. Batěk el Říčany. Bonega rezultato vidiĝas en la multnombre vizitataj kursoj (elementa en lernejo, ĵaŭde, supera en „Konvikt" dimanĉe); 25 membroj enskribiĝis en la adresaron de B. U. E. La urbestraro donacis por subteni la laborojn de la klubo 50 K. — En **Č. Kremže** en gastejo de s-o Stožický instruas ĉiun dimanĉon 15 lernantojn s-o Tomáš Plánský. La kurso, malfermita la 16. de oktobro, plene kontentigas la partoprenantojn, kiuj por plua perfektiĝo en E. fondos klubon. — En **Kardašova Řečice** propagandas E-on s-o Boh. Klaška, abs. de komerca lernejo. -- En **Libštát** ap. Lomnice n. P. nova rondeto anoncata de s-o J. Halíř. — Ĝen. kunveno de E. K. en **Trutnov** la 19. jan. elektis s-on Fr. Dvořák prezidanto, s-on Jos. Friba sekr., s-on J. Ždanský kasisto. — E. K. en **Kukleny** preparas ĝen. kunvenon kaj amuzan vesperon. Kunvenejo: Hotelo „Černý kůň" merkrede, vendrede. — S-o Boh. Zadák el Komárov ricevis permeson de la komitato de ekspozicio okazonta en **Příbram** (15. jun. — 15. jul. 1911) aranĝi sekcion esperantan. Nun li gvidas dufoje semajne kurson en la Rondeto E. en Příbram. -- E. K. en **Roudnice** malfermis vesperan kurson la 18. nov. en la lernejo: 1 K (por nemembroj 2 K). Kunvenoj de klubo kun konversacio mardon vesp. en rest. „U Hedánků". La 16. okt. parolis pri „E., ĝia signifo kaj triumfo" s-o K. Procházka el Praha en hotelo „Pošta". En „Podřipan" bonaj propagandaj artikoloj. — En **Rataje n. S.** gvidis kurson s-o instr. R. Faukner. Post la kurso li aranĝis paroladon pri E. — En **Čáslav** montriĝas bona kampo por kurso, ĉar lernantoj de gimnazio kaj de seminario interesiĝas pri E. — Ekslernantoj de s-o Dr. Šípek, kiu dum vintro loĝas en Kairo, kunvenas daŭre en **Luhačovice** kaj intencas verki gvidlibreton pri la banloko. — E. K. en **Liboc** aranĝis la 11. dec. bohemian teatran prezentadon: Selské námluvy. — Post foriro de f-ino J Šupichová instr., el **Červený Kostelec** koncentriĝis la propagando en manoj de nia samideanino s-ino Berta Kejzlarová, kiu aranĝas ĉiun merkredon je la 7 h. vesp. kunvenojn en sia loĝejo. La 28. dec. post parolado de f-ino Šupichová pri evoluo de E. sekvis samloke recitaĵoj, kantoj kaj muziko. La membroj de tiu ĉi rondeto partoprenos nunjare la esp. konferencon aŭstrian. F-ino Š. daŭrigas kurson kun ili skribe. — En **Chvalkovice** estas fondita grupo, kiu organizis jam kurson kaj amuzon kun esp. ekspozicio ĉe kiu s-o instr. Alb. Neužil parolis pri E.

BIBLIOGRAFIO.

Novaj gazetoj: *Internacia Medicino,* oficiala monata organo de Tutmonda Esperanta Kuracista Asocio, kies membroj ĝin ricevas

senpage. Abono jare 3 Sm (K 7·20). Por kluboj jare 1 Sm, se ili pagos antaŭ la 15. II. 1911, Ĉefredaktoro Prof. Dr. H. Dor. Eld. Ad. Thalwitzer, Kötzschenbroda-Dresden (32 pĝ. 16 × 23). — Ĉe la sama eldonejo eliras: *Internacia Scienca Revuo.* Malnovaj jarkolektoj 1904—1909 po 2 Sm (po K 4·80). Nova abono Sm 2·75. Ĉiu klera Esperantisto utile legos kaj studados la mirinde riĉan trezoron de esperanta scienco. *Anti-alkoholisto internacia.* monata; red. dr. J. Hanauer, Bruxelles. Jare 1 Sm. - *Danubo,* monata, esperanta organo de la rumanaj kaj bulgaraj Esperantistoj. Red. adm. Bucuresti, 5. str. I. C. Bratianu (32 pĝ. 16 × 24). Jara abono por membroj 3 Fr. (Fr. 3·50). Direktoro: Dr. G. Robin. — *Gabelsberger,* internacia stenografia gazeto, org. de Int. St. Ligo „Gab.“ Red. Dr. Schramm, Dresden 20. (esp. 8 pĝ). *Stenografia Aldono* red. de K. Wallon, Frankfurt a. M. (4 pĝ.). — *La Movado, (Esperanto-Nouvelles),* monata gazeto por propagando, informo kaj komerco. Red. adm.: Paris, 31. bd. St. Marcel. (Grandformata, 12 pĝ.). Jare fremdlande Fr. 2·75. (Tre rekomendinda por lernantoj de franca lingvo). — *Cuba Esperantisto,* monata of. org. de la Sociedad Cubana para la propagación del Esperanto. Direktoro: Ant. Aleman Ruiz, Habana. — *Itala Esperantisto,* dumonata org. de la Grupo Esp. de Palermo. Jare Sm 1·20 (K 2·90) (12 pĝ. 17 × 23). — *Fervoja Esperantisto,* dumonata esp. gazeto. Org. de la Int. Asocio de la Esp. Fervojoficistoj. Red. M. Bontemps, staciestro en Parennes (Sarthe) Francujo. Jare 1 Sm (8 pĝ. 16 × 24). — *Laborista Esperantisto,* monata org. de la Ĝen. Haga Esp. Lab. Klubo. Red. adm. R. Coromans, Falckstraat 175. Haag, Nederlando. Jare 75 ctm. (Grandformata; flandre esp.). — *La Dek-Sepa,* monata bulteno por membroj de la Esp. sekcio en la XVII. pariza kvartalo. Red. Adm. H. de Coppet. Jare 1 Fr. (8 pĝ.; france, esp.).

Möller & Borel, Berlin, S. W. Lindenstr. 18/19.:

Esperantista Poŝkalendaro 1911, redaktita de prof. dr. S. Lederer (192 pĝ. 10·5 × 16). Prezo K 1·20. Jam en la lastaj kajeroj ni parolis pri la reapero de tiu ĉi utila manlibro, kiu dum la tri unuaj jaroj ĉiam estis elvendita: Certe la plej bona rekomendo. Precipe valora estas la listo de ĉiuj grupoj kaj konsuloj; tiun niaj korespondantoj precipe ŝatos. Portreto de Van der Biest-Andelhof el Antwerpen ornamas la rekomendindan verkon. Rimarkinda novajo estas la enigma konkurso kun 50 Sm da premioj. — *Esperanta Biblioteko Internacia:* n-o 13. *Bulgaraj rakontoj,* trad. At. D. Atanasov. Prezo Sm 0·10 (24 h). — N-o 14.—15. *Amoro kaj Psiĥe* de Lucius Apulejus. El la latina originalo trad. E Pfeffer. Prezo Sm 0·20 (48 h). Tre bone estas konataj ĉi tiuj poŝformataj broŝuretoj po 40—50 pĝ., kiuj por tiel malalta sumo prezentas tiom da bona teksto. Por kursoj ili estas la plej taŭgaj legolibretoj. — P. Christaller: *Deutsch-Esperanto-Wörterbuch* (515 pĝ. 11 × 16·5). Prezo 4 M., bind. M. 4·80. En antaŭparolo klarigas la aŭtoro la sistemon, kiun li uzis ĉe redaktado de la vortaro kaj donas kelkedaj praktikaj konsiloj por ĝusta trovado de terminoj. En speciala artikolo li ordigis la nove proponatajn vortojn, kiel ekz. gimnasto, meceno, nito, sekura k. a. La verko prezentas tre rimarkindan kaj valoran riĉigon de nia literaturo kaj ni esperas, ke ĝi fariĝos ankaŭ modelo kaj fonto por similaj libroj alilingvaj. La aŭtoron kaj la eldoniston ni sincere gratulas.

Presa Esperantista Societo, Paris, 33. r. Lacépède:

Du noveloj el Maŭro Jókai, el la hungara lingvo trad. Joh. de Luczenbacher (93 pĝ. 13 × 18). Prezo Fr. 1·25. En-

ĥavo: La edzino de falinto. Pola rakonto. — L i o n e l D a l s a c e: *Fatala ŝuldo*. El la franca lingvo trad. E u g é n i e F e r t e r - C e n s e (318 pĝ. 11 × 17). Prezo Fr. 3·50 (Sm 1·40). Ambaŭ nomitaj verkoj distingiĝas per flua, senerara stilo kaj precipe la unua plaĉas al ni pro sia lingva parfekteco. La interesa enhavo garantias al ili la plej grandan diskonigon.

KORESPONDANTOJ. Adresoj de fremdlandaj korespondantoj (kun speciala cito pri kiu temo aŭ kiel — per leteroj, il. kartoj k. s. — ili deziras korespondi) estas enpresataj **senpage**. Car tiu ĉi revuo ne estas tiom multe legata fremdlande kiel ĉi tie, estas publikigo de bohemaj adresoj sur tiu ĉi loko sensignifa. Al Bohemoj ni rekomendas, ke ili anoncu en esp. gazetoj en tiu lando, kie ili serĉas rilatojn. Ni atentigas, ke ne aperas plu de kelke da jaroj la adresaro de Zamenhof (la verko estus ja preskaŭ nekontrolebla pro sia amplekso). Aĉetu la nomaron de ĉiuj esp. societoj kaj delegitoj de U. E. A. (Esperantista Poŝkalendaro 1911. Prezo K 1·20) aŭ la Tutmondan Jarlibron de Centra Oficejo Esperantista (3 K). Jarlibron de U. E. A. ricevas ĉiuj membroj de tiu ĉi asocio senpage. Ĝi enhavas adresojn de mil delegitoj en ĉiuj landoj. Sendu K 1·25 al Ed. Kühnl, delegito por Praha (IL 2033) kaj vi ricevos la legitimacion de U. E. A. — *1. S-o Jos. Hermandez Carmona, *Cordoba*, H i s p a n u j o, str. Pedro Fernandese 11. — *2. S-o Manuel de Miguel Sanz, *Cordoba*, str. Lucano 29. — *3. F-ino H. Winigate, sekr. de Esp. Kl. en *Baltimore*, 3102. Presbery L. Maryland U. S. A. (il. k.; let.) — *4. S-o Carl Hoffman, *Hollins*, Virgina. U. S. A. (il. k.; let.) — *5. S-o Josef K u l i č k a, *Paris*, bd. de Courcelles 18. — *6. S-o Leo Vigodskij, *Homel*, R u s u j o (il. k.), p. m. interŝ. ĵournalojn kaj gazetojn). — *7., 8. S-oj Mardoché Malki kaj R. Eliezer, *Aïdin*, Alliance, A z i a T u r k u j o (p. m., il. k. kaj ĵurnalojn). — *9. S-o Bricet de Mamliac, *Tours*, 47. rue de Californie. F r a n c u j o. — *10. Esperantista Grupo en *Chârenton*, F r a n c u j e dez. kor. kun Bohemoj. Adr.: S-o Ferd. Courivelet, 27. rue Deterville, Altforville, Seine, Francujo. — *11. S-o Vlad. Smirnov, stud. univ. en *Kazan*, R u s u j o (lit., il k.). — *12. S-o C. H. Wandsworth, 4121. Seventh ave, *Rock Island*, Ill. U. S. A. (il. k.). — *13. S-o Jesse Mc Luise 136. Hungeshill rd. *Nottingham* A n g l u j o (il. k.; tuj resp.). — *14. 1. „Amikaro“ Esperantista Grupo de Boulogne s. Seine (dez. kor. per il. k.). Sen turni al s-o Chantaz, sekr. 11. bis. chausée du Pont.

Oficiala Jarlibro kun **Adresaro** de Bohemaj Esperantistoj-Korespondantoj aperos tuj, kiam la bezona nombro de abonantoj sendos sian adreson al kancelario de B. U. E. kun 40 hel., por kiu sumo ĉiu ricevos la broŝuron afr. La adresaro enhavos adresojn de b o h e m a j korespondantoj kaj estos dissendita al fremdlandaj societoj, kiuj trovos en ĝi rimedon por ekligi la rilatojn kun Bohemoj. (Estas vane postuli tuj la adresaron, ĝi ne povas aperi antaŭ la momento, kiam ankoraŭ 100 adresoj kolektiĝos.)

ONI PAROLAS EN ESPERANTO

ONI KORESPONDAS EN ESPERANTO.

En tiu ĉi rubriko ni presigos adresojn de firmoj, kiuj volas uzi (kaj uzas) por siaj komercaj rilatoj Esperanton. Ni petas, ke ĉiu firmo sendu al ni sian adreson. Laŭ ebleco ni ripetos ĉiam anoncojn de la firmoj, kiuj abonas nian revuon. Enpresigo **senpaga**. Samideanoj! Turniĝu ĉiam al ĉi tiuj firmoj kaj citu al ili tiun ĉi anoncon!

HORLOĜISTO: Frant. Novák — Praha I. Malé náměstí 4.
DROGISTOJ: Josef Podlipský - Smíchov, Plzeňská tř.
Jiří Havelka Žižkov, Karlova ul. 39.
Podhajský — Karlín, Mateo-Import.
MAGAZENO: „U města Paříže" — Praha I. Celetná ul.
TOLAĴO K. S. POR SINJOROJ: „Gagne Petit" — Žižkov, Karlova tř. 23.
RESTORACIOJ, KAFEJOJ: Legejo de 30 esperantaj gazetoj en kafejo „Union" — Praha I. Ferdinandova tř.
Kafejo „Palmovka" — Praha VIII. (kunvenoj esp. dimanĉon).
Restoracio „U Donátů" — Praha II., Spálená ul. (kunvenoj esp. vendredon).
Restoracio „U Grimů" — Žižkov, Husinecká ul. 6. (kunvenoj esp. vendredon).
Restoracio „Kuklovka" — Žižkov, Štítného ul. 19.
LUDILOJ: Jan Hetzl — Praha II., Karlovo nám. 26.
AŬTOMOBILO N-o 495: Posedanto Fr. Srkal, — Kr. Vinohrady, Budečská ul. 34.
AŬTOMOBILFABRIKO: F-a Walter — Smíchov, Na Zatlance.
TURISMO: Český Zemský Svaz ku povznesení návštěvy cizinců v Čechách — Praha I., Josefské nám.
BICIKLOJ, KUDROMAŜINOJ: Jar. Němeček — Praha I., Zlatnická ul. 8.
Arnošt Janečka — Vítkovice (Moravio).
INSTRUADO: A. Farník (boh., germ., france, angle, itale, hisp., esp., stenografio boh., germ., muziko) — Praha VIII.
VESTAĴOJ K. S. POR SINJORINOJ: Urban a Neff — Praha II., Václavské nám. Marianská ul.
ROBOJ POR SINJORINOJ: Marie Kopecká — Praha II., Žitná ul. 34.
KOSMETIKA LABORATORIO: Karel Kočí — Praha II., Trojanova ul. 16.
KARBO: Firmo Kotva — Praha II., Hybernská ul. 20.
LOTERIO: Kancelář loterie spolku c. k poštovních a telegr. zřízenců v zemích koruny České. Cena losu 1 K. — Praha II.
LIBROJ: F. Topič — Praha I., Ferdinandova tř.
Rašín — Praha VII., Belcrediho tř.
LANOJ, SILKOJ, ŜPINFADENOJ: Josef Roth — Praha I., Havířská ul.
AFIŜEJO, PAPERO: Jos. Najman — Smíchov, Jakubské nám.
RUBANDOJ, BEZONAĴOJ POR TAJLOROJ: Emil Pavel — Smíchov, Kinského tř. 27.
ŜTOFOJ: F. Barhoň — Smíchov, Kinského tř.
FOTOGRAFO: Atelier Eckert — Praha III., Novodvorská ul.
DENTAKVO: Dr. Ebermann — Praha II., Jungmannova tř.

Redakce Č. Č. E. žádá všechny přátele, aby jí sdělili adresy Esperantistů, jimž by mohla s úspěchem zaslati ukázkové číslo V. ročníku.

Kdo si vypůjčil v knihovně redakce Č. Č. E. jakékoliv knihy, jest žádán, aby je laskavě během měsíce února odvedl.

Redakce Č. Č. E.

Eldonanto: Ed. Kühnl. — Presejo de Národní tiskárna a nakl. JUDr. Edvard Jan Baštýř a spol. Praha.